Ч. 251 (14.500). Львів, пятниця 6. листопада 1936. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Страйк обняв усі американські пристані.

НЮ ЙОРК, 5. 11. ПАТ. Страйк портових робітників обняв майже всі пристані Злучених Держав; це викликує пів міліона долярів втрати денно. Закордонна пошта відходить з великим опізненням.

ЯКА БУДЕ НОВА ПОЛІТИКА РУЗВЕЛЬТА?

НЮ ЙОРК, 5. 11. ПАТ. Припускають, що за час нової каденції Рузвельт введе поважні зміни в закордонну і внутрішню політику. Авас довідується, що Рузвельт бажав би змінити закон про невтральність, який вигасає в лютім. Йшлоб про те, щоб не пристосовувати його безоглядно.

ПЕРЕД ЗМІНАМИ В УРЯДІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, 5. 11. ПАТ. У тутешніх політичних колах уже йдуть розмови над можливими змінами в уряді; правдоподібно в січні уступлять дотеперішні міністри: пошти, торговлі, маринарки, війни та справедливости.

НОВЕ АРХИЄПИСКОПСТВО

ШІКАҐО, 5. 11. ПАТ. Єпархію Льос Анджельос, (на якої терені лежить Голлівуд) піднесено до степеня архиепархії. Належать до неї три суфраганії.

Невдалий комуністичний пуч у Бразилії.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 5. 11. ПАТ. Кілька старшин, виключених з армії, намагалися викликати неповажний комуністичний переворот в бразилійському місті Ітабуна. З кількадесятьма збаламученими муринами напали вони на поліцію та увязнили одного старшину і 20-х вояків. Стейтовий уряд вислав до Ітабуни сотню війська, що здавило пуч

ПЕРЕД ВИБОРАМИ БРАЗИЛІЙСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 5. 11. ПАТ. На початку 1938 р. мають відбутися вибори бразилійського президента. Теперішнього президента Варгаса хотілиб знову вибрати з огляду на його заслуги, але конституція не дозволює вдруге вибирати ту саму особу на президента.

Бої на передмістях Мадриду.

СЕВІЛЛЯ, 5. 11. ПАТ. Ґен. Кейпо де Ляно описав через радіо хід вчорашніх боїв під Мадридом. Під Мостолез відбили нац. війська ворожий наступ, здобуваючи 8 совітських танків. Нац. війська заняли передмістя Мадриду Карабанчель та здобувають м. Леґанес, куди доходить трамвай з Мадриду; тепер віддалені на 1 км. від лет. майдану Куатровієнтос. На південь від Мадриду заняли нац. війська лет. майдан Ґетафе і село Серро де Льос Анджельос.

Радіостація Ґен. Федерації робітників признала що положення Мадриду критичне.

ҐЕТАФЕ В РУКАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

СЕВІЛЛЯ, 5. 11. ПАТ. Кольона полк. Теллі та відділ полк. Баррона заняли м. Ґетафе, де є великий летунський майдан.

Полонені оповідають, що на позиціях стоять без перерви три дні; за той час діставали вони лише по кускові хліба з вуджениною; міліціонери харчувалися правильно. На приказ революційних комітетів міліціонери стріляють до всіх вояків, що відступають з позиції, або стараються перейти до нац. військ.

КОНФІСКУЮТЬ САМОХОДИ.

МАДРИД, 5. 11. ПАТ. Вчора вечором мін-во війни наказало через радіо доставити усі приватні самоходи до 22. години до місцевого гаражу. Неслухняних покарають як бунтівників.

Воякам наказано, щоб негайно зголосилися до своїх касарень.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 5. 11. ПАТ. Червоні ескадри бомбардували нац. позиції під Наваль Карнером, Алькосером і Мостолес.

МАДРИД, 5. 11. ПАТ. Червоні знову збомбардували Овієдо та заняли частину Гуески. Під Мадридом повстанці завзято атакують Мостолез.

4-ох анархістів у новому мадридському уряді.

МАДРИД, 5. 11. ПАТ. Повстав новий уряд; на становищі премієра залишився Лярго Кабаллеро, що обняв також теку війни. До уряду ввійшли крім комуністів, соціялістів, республиканських партій, баскійських націоналістів та каталонської лівиці також 4-ох анархо-синдикалістів. Закордонні справи обняв знову Альварез дель Вайо (соц.), маринарку і летунство Прієто (соц.), скарб Неґрін (соц.), освіту Гернандез (ком.), справедливість Ґарсія Олівер (анарх.), внутр. справи Ґалярза (соц.), праця Анастазіо де Ґрасія (соц.), рільництво Ірібе (ком.), публ. роботи Хуст (респ. лів.), шляхи Хінер де Льос Ріос (респ. унія), промисл Хуан Пейро (анарх.), торговля Хуан Льопез (анарх.), здоровля пані Фредеріґа Монтсені (анарх.), пропаганда і преса Карльос Естля (респ. лів.); без теки є Хіраль (респ. лів.), Ірухо (баск. нац.), Айґаде (катал. лів.).

МАДРИД, 5. 11. ПАТ. Загальне здивування викликав факт, що до уряду увійшли представники генер. конфедерації праці, яка дотепер не входила не лише до уряду, але навіть до кортезів, підкреслюючи свій аполітичний характер.

ДВА КОНСУЛІ АРЕШТОВАНІ ПІД ЗАМІТОМ ШПІОНАЖІ.

БАЙОН, 5. 11. Авас. У Більбао викрили велику шпіонську аферу, і арештували консулів Австрії та одної середно-американської держави, двох старшин, одного адвоката, одного банкира та одного директора акційної спілки. Лівий часопис „Ля Тарде" твердить, що ті особи видавали пашпорти особам, яких поліція пошукувала за контакт з нац. військами і торгували фальшивими документами. На одному британському кораблі, що відчалював з Більбао, найшли між дипльоматичними багажами важні документи, заадресовані до уряду з Бурґос та листи з інформаціями про розміщення червоних військ та з вказівками про вивіз капіталів. Обвинувачення основане на зізнаннях одного з арештованих. Баскійський уряд веде енергійне слідство.

ВАТИКАН І УРЯД З БУРҐОС.

РИМ, 5. 11. КАП. Як говорять, ґен. Франко хоче вислати до Риму свого представника, що тримав би неофіційний контакт з Апостольською Столицею та поінформувався би, на яку підтримку може рахувати уряд з Бурґос. Ватикан ставиться до тої справи дуже обережно, щоб не наразитися на закид, що він вмішується до внутрішніх еспанських справ.

КОМІТЕТ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ

ЛЬОНДОН, 5. 11. ПАТ. Найближче засідання комітету неінтервенції відбудеться в понеділок пополудні.

Аґонія „Людового Фронту".

Париж, 1. XI. 1936.

Із Москви прийшли мабуть нові накази. Французька комуністична партія розпочала від промови Моріса Тореза завзятий наступ на Леона Блюма. Передучора підчас зборів комуністичної партії Торез, генеральний секретар французької секції III-го Інтернаціоналу, висловився про сучасного премієра Франції ось так: „Товариш Блюм є відповідальний за закордонну політику французького уряду. Товариш Блюм написав мені по приїзді доктора Шахта до Парижа листа, з якого видна була капітуляція перед Гітлером! Товариш Блюм є відповідальний за політику невтральности супроти Еспанії! Товариш Блюм видав підчас мітінгу в „Люна Парку" свідоцтво доброї поведінки фашистівським урядам!"

Комуністичний щоденник „Ль Іманіте" свідомо не помістив ще до нині повного тексту промови Тореза, яку він виголосив в приявності представників всієї французької та закордонної преси. І тому промова Тореза стала сензацією політичного дня: всі докладно знають її, з винятком редакції соціялістичного щоденника „Ле Попілєр", що обмежується до ось такої замітки: „Здержуємося в коментарями аж до публікації повного тексту цієї промови в „Ль Іманіте". Робимо це з огляду на її значіння, та щоб оминути всякого роду непорозуміння щодо термінів, яких ужив генеральний секретар комуністичної партії. Тому й не руководимося записками присутнього на салі нашого редактора, ні звітами, що появилися в інших часописах".

Скажемо отверто, що Торез був супроти Блюма ще дуже чемний, якщо порівняємо все те, що говорять і виписують сьогодні під адресою лідера французьких соціялістів московські комуністичні потентати. У державному видавництві у Москві появилася в 1935-му році книжка п. з. „Принци (князі) й урядовці Маріянни". Про Леона Блюма читаємо там ось що: „Леон Блюм уродився в Альзації в родині багатих банкирів. Ославлена афера Драйфуса пригадала Леонові Блюмові, що в „демократичній" Франції антисемітські традиції є дуже сильні та, що вони не дозволяють жидові, навіть як він багатий та освічений, як Леон Блюм, скочити надто високо. Тільки ця обставина, що Драйфус був жидом і що Блюм мусів солідаризуватися з ним, щоб не залишитись у боротьбі по середині двох таборів, приневолила його не вважати на власну, особисту, дуже сильну буржуазну ситуацію, майно та товариські взаємини та на протекторів, які визначували йому місце в політичній карієрі по стороні реакції і протиреволюції, та опинились в більше „поступовому" таборі буржуазної Франції".

Далі читаємо там: „Ціла політична діяльність Блюма обмежувалася до оборони фінансового й монополістичного капіталу французького імперіялізму. Леон Блюм завжди готовий служити французькій буржуазії. Зрадницька політика Леона Блюма приневолює його бути вірним слугою якогонебудь буржуазного уряду". Совітський біограф закидує теж Блюмові хабарництво та змову з Тардієм, щоб скинути вину вбивства президента Думера на московських комуністів. Таке писалось у минулому році у книжковому московському видавні. Це все ще джентельмен-

ський стиль у порівнанні з тим, що говориться на мітінгах по всіх совітських містах: які епітети сиплються на голову французького премієра нпр. при обговорюванні справи неінтервенції в еспанську війну.

Як бачимо, тло, на якому видніє сьогодні формація „людового фронту" — є дуже веселе й воно надається радше до гумористичних газет. „Паршиві вівці" (постійний комплімент для соціялістів на сторінках „Ль Іманіте" перед повстанням „Людового Фронту") та буржуї-кровопивці (вибираємо найделікатнішу назву для радикалів-соціялістів з тої самої комуністичної „Ль' Іманіте" з часів перед „Людовим Фронтом") стали були нагло „коханими товаришами в боротьбі з фашизмом". Минуло чотири місяці від хвилини як Лєон Блюм обняв владу. Нині, в дні „Всіх Святих" промова Тореза зробила враження китиці квітів, киненої на гріб „Людового Фронту".

Зле дібрана спілка тріщить в основах. Ріжниці думок між радикалами, соціялістами й комуністами істнують у внутрішній і у зовнішній політиці. У внутр. політиці радикали й соціялісти бажали тільки реформ в істнуючому капіталістичному ладі. Комуністи революції.

В закордонній політиці французькі радикали й соціялісти це в першій мірі англьофіли й цілу свою зовнішню акцію основують на співпраці з Англією, комуністи очевидячки на СССР. Звідси й неминучий конфлікт, що обявився в питаннях Еспанії і Німеччини.

У хвилині, як пишемо ці рядки, важко вгадати, чи радикально-соціяло-комуністична верхівка таки не постарається відложити похорони „Людового Фронту" ще на якийсь час. Всетаки агонія розпочалася. У Парижі чуєте вже балачки про новий французький уряд — **про уряд дуже сильної руки.**

Юрій Студинський.

До чого прямують словацькі шовіністи.

Наступ на українське населення у східній Словаччині.

Як „Діло" вже коротко повідомляло, в Братиславі відбулися 18. і 19. жовтня загальні збори „Словацької Ліґи". На зборах ухвалено цілу низку резолюцій, що торкаються українського народу на Словаччині. Члени „Словацької Ліґи" заявили, що положення у східній Словаччині є, мовляв, незвичайно важке і щоб воно не змінилося ще на гірше, рішили ужити радикальних засобів. Які це засоби — вясовують нам найкраще ухвалені на зїзді резолюції: 1) признати окремим законом істнуючі сьогодні кордони між Словаччиною і Закарпаттям, як остаточно затверджені; 2) всі уряди східної Словаччини обсадити виключно словацькими урядовцями; 3) звільнити всіх урядовців, що піддержують і ведуть там руську чи українську пропаганду; 4) переслідувати тих українців (русинів), що займаються поширюванням української (руської) пропаганди у східній Словаччині; 5) політичні партії не сміють робити ніяких уступок українцям (русинам); 5) заложити словацький греко-кат. епископат зі словаком у проводі; 7) перевести словакізацію всіх українських (руських) шкіл, що їх признали при останнім переписі населення українськими; 8) заложити словацьку учительську семинарію в Михайлівцях і відкрити окремі відділи при учительській державній семинарії у Пряшеві спеціяльно для греко-кат. словаків; 9) учителями у східній Словаччині призначувати виключно абсольвентів словацьких шкіл; 10) звернути окрему увагу на околиці з українським змадяризованим населенням.

Щодо словаків на Підкарпатській Руси, то „Словацька Ліґа" домагається 1) заложення словацьких шкіл із учителями словаками, 2) заложення окремої словацької гімназії в Ужгороді; 3) протестує проти іспитів для словацьких дітей із чеської мови; 4) домагається забезпечення оборони прав словаків на Закарпатті.

При цій нагоді не від речі буде навести тут офіційні цифри зі східної Словаччини, які говорять дуже проречистою мовою про те, як словаки фабрикували у себе перепис. Офіційна статистика з 1930. р. наводить такі дані: округа Бардіїв: 13.505 українців (русинів) і 13.988 греко-католиків; Гіральтівці: 769 — 4.362, Гуменне: 769 — 4.302, Кральовський Хлюмец: 514 — 8.874, Межиляборець: 15.829 — 15.952, Михайлівці: 501 — 17.831, Пряшів: 1.011 — 8.545, Сабинів: 6.968 — 11.031, Снін: 20.118 — 21.252, Собранці: 1.850 — 13.450, Спішська Нова Весь: 1.440 — 2.208, Стара Любовня: 6.314 — 9.719, Стропків: 17.316 — 19.502, Требишнів: 251 — 18.484, Вел. Капушани: 161 — 4.912, Вранів н. Т.: 462 — 9.668.

З оцих цифр видно, як на долоні, скільки греко-католиків записали словаки при останнім переписі до словацької народности. Не диво, що при такій „політиці" спис населення виказав на Словаччині не цілих 100.000 русинів (українців), хоч греко-католиків є там до 200.000! А тепер словацькі шовіністи хотілиб зїсти і тих 100.000 наших людей, що, не зважаючи на всякі митарства і переслідування, заявили себе при переписі русинами-українцями, а не словаками. Чи не за гострі апетити у словацьких шовіністів?!

Тло британського протесту в Берліні.

ЛЬОНДОН, 5. 11. ПАТ. В понеділок амб. фон Рібентроп зложив мін. Іденові протест проти одинокого комуністичного посла в палаті громад, який підчас четвергової дебати над неінтервенцією сказав м. ін.: „Фон Рібентроп не є амбасадором, лише агентом гітлерівської пропаганди. Його руки сплямлені кровою душегубів".

Мін. Іден відповів, що згідно з британською парляментарною процедурою лише спікер (предсідник парляменту) може звернути послові увагу, тому висловив лише особисте співчуття. Рівночасно заявив він, що мусить наказати брит. амбасадорові в Берліні запротестувати проти промов Ґерінґа і Ґебельса.

Програма віденської конференції.

РИМ, 5. 11. ПАТ. Тутешні мадярські кола пригадують, що предметом недалекої віденської конференції буде: 1) формально-правна сторінка визнання італ. імперії; 2) Достосування австро-німецького договору з 11. липня ц. р. до римських протоколів; 3) Біжучі господарські питання; 4) Становище сигнатарів римського пакту до Малої Антанти; 5) боротьба з комуністичною пропагандою в Середущій Европі; 6) візита адмірала Гортія в Римі.

Міністр Іден про переворот в Іраку.

ЛЬОНДОН, 5. 11. АТЕ. На вчорашньому пополудневому засіданні палати громад мін. Іден ствердив, що убивство б. премієра Іраку ген. Джафара Паші, відомого приятеля Англії зробило прикре враження у британських колах. Кривавих боїв не було, в краю панує спокій, б. міністри могли спокійно виїхати за кордон. Жидам, асирійцям та іншим меншинам нічого не загрожує.

Переворот викликав деяке занепокоєння в Англії, тому новий премієр запевнив брит. амбасадора в Багдаді, що він хоче затримати близькі та приязні взаємини з Льондоном. Брит. уряд звернув йому увагу, що криваві сутички зробили зле враження і що необхідно справедливо трактувати меншини. Мін. Іден заявив, що ніяка посторонння держава не вплинула на переворот.

СССР — вязниця народів.

ПОЯВА НОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ.

В жовтні появилося в Льондоні перше число цікавого квартальника під назвою „Контемпорери Рашія". (Теперішня Росія і її відношення до сусідів.

Не можна сказати, щоб назва його була щасслива. „Росія" це анахронізм, на її місці істнує офіціяльно СССР. Та, здається, видавці прийняли таку назву нарочно, щоби змістом побивати анахронізм назви.

В передньому слові начальний редактор (Лянсельот Льотон) пише: „Треба хоче дати пару слів пояснення дотично назви квартальника, яку ми приняли, а саме „Теперішня Росія". В дійсности така Росія перестала істнувати, а на її місці повстав Союз Соціялістичних Совітських Республик (СССР). Хоч слово „Росія" і зникло з мапи, важко його було викинути з голови. Тому, що воно все ще остає в уживанню у цій державі (себто — Англії), постановили ми задержати цю назву для нашого видавництва.

„Строга цензура, яка була за царських часів і яка під большевиками ще в збільшеній мірі веде своє істнування, закрила перед широким загалом факт, що ця обемиста територія, яку сьогодні називають СССР, це мозаїка всяких націй і рас, почавши від фінів на півночі до українців на півдні, від білорусів на заході до туркменів та інших азійських народів на сході. Активність і змагання тих народів важні не тільки самі собою, але і тим, що своїми впливами сягають далеко у глибину границь сумежних держав".

Як можна здогадуватися, нове видання буде присвячувати ширшу увагу українським справам. Головний редактор, п. Лянсельот Льотон, це великий знавець і прихильник української справи в Англії.

Перше число того квартальника обіймає 80 сторінок вісімки і містить такі статті: 1) Вступне слово від редакції; 2) Присуди смерти в Москві — Лянсельот Льотон; 3) Червона армія — витяг з фахових і недрукованих матеріялів ген. Головина; 4) Змагання національностей в Совітському Союзі — проф. Р. Смаль-Стоцький; 5) Система обраховування совітських цін — НН; 6) Політична лінія Сталіна — Л. А. 7) Огляд нових публікацій.

Статті мають науковий характер, подають богато документного матеріялу, статистики і виходять далеко поза рямки звичайних газетних статтей.

Одна з цікавіших статтей, це розвідка написана на підставі матеріялів зібраних ген. Головином про червону армію. В ній подано ревеляційні вістки, які напевно звернуть увагу кожного, хто цікавиться військовими справами.

Проф. Стоцький зясував у своїй статті змагання до незалежности поневолених Москвою націй, українців, білорусів, грузинів, татар і ін. Стаття цікава для англійців особливо тим, що відкриває перед ними зовсім новий образець „Росії", який вони дотепер привикли були бачити. Стаття показує, що те що англійці привикли називати „Росією", це конґльомерат націй і рас, які від століть змагають до виборення своєї незалежности.

Ціна поодинокого числа — 1 ш. (25 ц.). Річна передплата 1.25 дол. Адреса:

Contemporary Russia, 92, Fleet Street, London E. C. 4, England.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Литовський уряд припинив примусове литовщення назвиськ.

Французький суд у Бар ле-Дюк засудив на 2 місяці вязниці б. голову розвязаної „Солідарите Франсез" за те, що „накликував до убивства поширюючи афіші".

Голяндський уряд предложив парляментові проект законів, що надають нареченому княжни Юліяни голяндське громадянство і приєднують його до династії Нассав-Оранієн.

Британський уряд приняв учора текст промови, яку мін. Іден виголосить завтра в палаті громад, відповідаючи на промову Мусоліні.

До Палестини виїде завтра королівська слідча комісія.

Українське лісництво у небезпеці!

Проект нового лісового закону, що у практиці виключає українських лісників!

В урядових кругах підготовляють тепер проект зміни закону про охорону лісів, що не є державною власністю, отже приватних і ерекціональних. Одною із проектованих змін є новий параграф „28 а" про працівників у прив. лісах. Параграф цей звучить, що **в лісах можуть бути затруднені тільки ті особи, на яких власник ліса отримає дозвіл влади.** Влада має право **без подання причин** відмовити дозволу, або дозвіл відкликати. Рішення влади є остаточне і **нема від нього відклику.** Влада може спротивитися дальшому затруднюванню в лісах також тих осіб, які приняті були там до праці перед оголошенням закону. Хто буде затруднювати в лісі особи, що їм влада не дала дозволу на працю в лісі, підлягатиме карі вязниці до 3 місяців, або гривни до 3.000 зол., або теж обом карам разом.

Не треба хіба й говорити, яку загрозу криє в собі цей драконський закон для всіх **українців,** що працюють у лісній професії та навіть тих, що принагідно зарібкують у лісах. Якщо введуть такий закон у життя, всі вони будуть віддані на ласку й неласку адміністраційних чинників, якими в практиці є місцеві постерунки поліції. Цей закон розтягався би на всіх без вимку працівників у лісах, від денних робітників до інжинірів включно і засуджував би їх жити немов у постійному винятковому стані.

Такого закону не знає ніодне праводавство. Він колідує виразно з приписами кодексу про зобовязання і цивільного закону та не дає ніякої дороги до відклику ані правної змоги скаржити неслушну відмову. Не диво, що з початку стрінувся він з протестом навіть у колах польських лісників. Та згодом їм мабуть вияснено, що це **не проти них** він звернений... Ось вже в останньому часі „Актуальних Відомосьці Лесьних" з 1.XI. 1936 читаємо у статті інж. С. Кульвеца на цю тему:

Чиж можемо бути вдоволені з теперішнього стану обсади місць в адміністрації приватних лісів, коли **на жаль** великий відсоток лісних господарств належить до наших меншин або находиться в їх адміністрації?!"

Значить: **не вільно українцям мати лісів ні у них працювати?!**

Після удару з новою обсадою **лемківської адміністрації,** після невдачі з **тернопільською гімназією** та після **кольонізаційної катастрофи — такий** лісовий закон був би черговою найбільшою нашою національно-політичною поразкою за останній рік. Замісць українське безробіття малоб зменшитись — кадри безробітних знову збільшились би. Знову ціла одна велика ділянка праці на нашій рідній землі — булаб герметично зачинена перед українськими кваліфікованими робітниками!

Читайте „Діло"!

З української преси.

„Поборюймо комуністів, а не жидів".

У тижневику „Голос Нації" з 8. ц. м. находимо обширну статтю Осипа Бойдуника п. н. „На похилій площі" на тему ріжних прикрих проявів сучасних українських антисемітських настроїв, які переплутують боротьбу з комунізмом із расовим антисемітизмом та гаслами господарської самооборони. Стаття має чимало здорових думок і тим вартісніша, що і автора, і часопису „Г. Н." — не можна вважати „жидофілами" чи навіть лібералами (у нинішньому негативному розумінні).

Автор виступає передовсім різко проти погромницької газетки „Фронтом" та методи вловживання націоналістичною фірмою. Звертає увагу на анонімовість тої газетки і недопускальні методи реклямувати себе. (Тут зазначимо тільки, що закид автора під адресою „Діла", що воно „реклямує" „Фронтом" — це просте непорозуміння і ми просто з бібліографічного, хронікарського обовязку містимо новинку про появу кожного нового періодику, друкованого українською мовою). Далі автор стверджує (зовсім слушно), як аксіому, що жиди відіграли (і грають) в українській історії та суспільному житті „дуже делікатно кажучи — сумну ролю". Через те наросли антижидівські настрої. Доказом, що політичні моменти грають у цих настроях більшу ролю, ніж господарські, це факт, що ці настрої зростають, хоч господарські впливи жидів на українському селі меншають.

...Чи ця ненависть до жидів є проявом антисемітизму, про це далосяб дуже багато говорити, а ще більше писати. На мою думку це не є **антисемітизм** в дословному значенні. Бож якщоб це був **антисемітизм,** тобто ненависть до семітської раси, то чим в такому випадку пояснити вияви симпатії, а навіть приятельське відношення українців до вірменів, які також є, вправді не жидами, але всеж таки **семітами.** А дальше, чи в кожному з нас є **антисемітизм?!** Якщоб він був, то клич „свій до свого" був би давно вже, без жадних агітацій, пропаганди і зусиль, переведений на 100%. А тимчасом він не сягає навіть 50%...

...На цім місці стверджуємо тільки факт ненависти до жидів і боротьбу з ними.

...Але з цієї ненависти й боротьби не можна й не вільно нікому робити собі варстату праці і джерела заробітку, як то в нас дехто починає робити і то до того коштом етики й моралі.

Цю ненависть і боротьбу з сумною ролею жидів в нашому суспільному житті треба спрямувати тільки в належнім напрямі, найти для них відповідну форму, та підшукати для них належні методи, способи й засоби.

Без сумніву, що ті форми, методи, способи й засоби не можуть бути наслідуванням чужих, анархістичних „гоцків-кльоцків". Це не є ані культурно, ані доцільне з політичного боку. ....Коли когось не можна любити, то ще з того не виходить, що його треба громити, або віддавати в руки поліції. Це не є ані етично, ані культурно, ані по лицарськи. А на це все націоналіст мусить уважати.

Для боротьби з тим лихом, якого нам накоїли і коять жиди, потрібно з нашої сторони позитивної праці.

Ця позитивна праця повинна відбуватися як в господарській, так в суспільно-політичній ділянках.

В господарській ділянці ми повинні й мусимо на кожному кроці перестерігати клич „свій до свого".

...Крім того створюється ще один, зовсім безпотрібний фронт боротьби, який забирає нам теж і час, який створює ілюзію, щоніби щось робиться, а ця робота потрібна всім, лише не нам. І до того, що поносимо матеріяльні страти, додаємо самочинно ще й страти моральні, політичні й т. д. Хто

АЛЯДАР ЛЯСЛЬО.

Лекція англійської мови.

— Чи ви замовили мені відповідні кімнати? — спитав головний директор.

— Так, пане директор. Шість кімнат з фронту на Рінгу. Гадаю, що ці англійські панове повинні бути задоволені — відповів Томас.

— Мені дуже на цьому залежить. Покличте зараз із секретаріяту Берґера. Він може три дні не приходити до бюра, але мусить увесь час бути на послуги наших англійських гостей.

Томасові жовч переверталась. При всяких важних і тяжких справах він був довіреним директора, а коли траплялась якась приємність, тоді завсіди кликали того клятого Берґера!

Директор немов би відчитував думки Томаса сказав:

— Бачите... А чому ви не можете навчитись по англійськи?!...

Томас спромігся на рішучу заяву:

— Пане директор! Я навчусь. Від нині за рік вам уже не треба буде Берґера, коли ще раз приїдуть до нас англійські клієнти!

•

Зараз на другий день Томас узяв собі вчителя і почав учитись англійської мови дуже пильно. Купував щодня один англійський часопис, з якого виписував слова і ходив тільки на англійські фільми. Одного дня один з його товаришів, бачучи як він пріє і мучиться над граматиками і словниками, каже до нього:

— Я на твому місці взяв би собі шеститижневу відпустку і виїхав би до Льондону. Ти гарний, елеґантний мужчина, міг би легко познайомитись з якоюсь інтеліґентною англійкою і хутко вивчив би мову. Тоді поєднав би корисне з приємним.

Томасові ця думка дуже подобалась.

•

На третій день свого побуту в Льондоні, Томас познайомився з дівчиною Пеґґі. У спокійному, малому пансіоні на Трафальґар Сквер вона займала кімнату поруч нього. Називалась вона Пеґґі Барнес, мала 24 роки, біляве волосся та сині очі. Директорка пансіону представила її Томасові за обідом і від цієї хвилини Томас не був уже заздрісний за Берґера, хоч гикався, виправдуючись за свою слабу англійську мову.

— Це нічого не шкодить — потішила його Пеґґі Барнес, — ви вже вправитесь під моєю опікою.

•

Томас і Пеґґі скоро стали приятелями; вони ходили ввесь день по місті, оглядаючи де, що було цікаве.

Томас був щасливий. Уже за кілька днів він вивчив більше у Льондоні, ніж за кілька місяців у Відні, а найголовніше було те, що — закохався. І якби був володів добре англійською мовою, то був би зараз сказав їй те, що почував. Що-вечора він проводив свою Пеґґі до дверей її кімнати і що-ранку чекав, коли вона вийде з тих дверей на сніданок. Чекаючи на неї він студіював „Таймса", і не думав уже про свого директора та свою карієру, а виключно про Пеґґі, яка за сніданком залюбки розмовляла про щоденні сензації. Томас пробував, як міг повідомляти її, коли міністер Іден виїхав до Женеви, коли Кемпбел установив новий рекорд швидкости і коли почалась нова англьо-японська конференція.

— Є тут іще один довгий репортаж. У Брайтон, в одному першорядному готелі якась злодійка ограбила багатих гостей.

Пеґґі намазувала собі хліб маслом і спитала:

— Справді?

— О, погляньте, це тут... Але тут приходить багато слів, яких я не розумію.

Пеґґі пила чай, читала статтю про кримінальне злодійство і пояснювала Томасові незрозумілі звороти. Поліція могла досі тільки ствердити, що та зручна злодійка перелізла вночі у трикоті із свого вікна на дах, звідти на бальконі і як кітка діставалася до чужих кімнат; позабирала гроші та дорогоцінності і щезла безслідно. Дописувач назвав її поетично „Чорною кіткою".

Пеґґі і Томас випили чай і вибралися на прогульку до Річмонд, як це було в їх пляні від учора ввечір.

Так минали їм безжурно дні. У Льондоні та околиці були щораз то нові речі, яких вони ще не бачили, і Томас у товаристві Пеґґі забував про все, захоплений її золотистим волоссям і синіми очима. Не знаючи добре англійської мови, мусів чекати аж чотири тижні, заки зважився їй одного гарного вечора в Ріджент Парку сказати про свої почування. Але й тоді забракло йому слів і він мусів обмежитись до цілунку, — першого від часу їх знайомости.

•

На другий день уранці чекав він нетерпляче на сніданок. Увійшла Пеґґі і спитала весело:

— Що нового, Томе? Як там Мекдональд із своєю політикою? Що зробила наша поліція із „Чорною кіткою"?

Томас зажурений думав про те, що і найдовша відпустка мусить колись скінчитись. Він не міг уявити собі життя без Пеґґі і дібравши най-

на тім терпить, а хто користає й тішиться вайво говорити!!!

Перейдім тепер до політичної ділянки...

Тут автор звертає увагу на ролю жидів у комуністичному русі, але протиставиться висновкові ріжних громил, що — мовляв — жиди й комуністи це одно і що тому треба „бити жидів".

...На мою думку, праця повинна вестися в двох напрямах, а саме: а) усвідомлювання мас в ідеї націоналізму і протиставлення ідеї націоналізму — інтернаціоналізмові і при тім комунізмові, й б) боротьба з **комуністами!**

Борімся з комунізмом а не з жидівством і борімся з комуністами, а не з жидами!

Це буде одиноко доцільне й культурне.

...Коли сьогодні ендецькі студенти бють жидів на високих школах, або тут-то-там ендецька молодь нищить майно жидам, то ще з того не виходить, що ми маємо їх наслідувати й творити для тієї самої цілі „Фронти". Кому воно потрібне й нащо воно нам здалося? Ми не можемо в таких випадках наслідувати державні народи, бо, поминаючи все інше, ми не маємо державного апарату, який би у відповідний момент, коли того захоче, завів порядок і допровадив суспільно-національний організм до рівноваги, як це можуть зробити державні народи!

Боротьба з **жидами** це не вияв революційности! Боротьба з жидами це значить — іти по найслабшій лінії опору й використовуючи **інстинкти** мас, доводити до анархії.

З тих мотивів поява ґазети „Фронтом", з закликом до боротьби з жидами, є, дуже делікатно кажучи, явищем **наскрізь неґативним!** ...Ми вже на початку згадали, що ця ґазета займається чимось, чого не можна інакше назвати як донощицтвом пропаґандою донощицтва й закликами до донощицтва. Здаємо собі вповні справу з того, що це тяжкий закид. Але той закид не є тяжчий від тієї шкоди й спустошення, які ця ґазета дальшим таким редаґуванням може принести для нашого суспільного організму, як під оглядом етично-моральним, так організаційним..."

Наприкінці автор наводить цілу низку доказів, що „Фронтом" займається донощицтвом і протиставить гасло, що „українська нація потрібує лицарів, а не донощиків".

—o—

Листопадові Роковини.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ У ВАРШАВІ.

В суботу 31. м. м. уладила Українська Студентська Громада у Варшаві святочну академію у 18-ті роковини 1. листопада 1918. р. з такою програмою: хорові продукції, святочна промова і гра на бандурі інж. Теліги. Дня 1. ц. м. відбулася панахида за поляглих у православній церкві, бо уладити панахиду в церкві оо. Василіян не пощастило.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В САМБОРІ.

Самбірське громадянство святкувало 1. ц. м. листопадові роковини торжественним богослуженням у намірені українського народу, яке відправив о. дек. Ю. Плешкевич в окруженні: о. С. Білинського, о. М. Юзьвяка та о. Івашка. Гарну проповідь виголосив о. Івашко. В церкві співав хор під управою п. Магурського.

По Службі Божій відбулася святочна академія в 12-ій год. вполудне в салі „Української Бесіди", яку виповнило громадянство вщерть. Започаткував її д-р М. Хомин відчитанням універсалу Української Національної Ради. З черги святочну промову виголосив м-р А. Сілецький. На дальшу програму склався виступ міш. хору „Самбірського Бояна" під управою п. Магурського. Академія закінчилася відспіванням нац. гимну.

Святочні сходини для своїх членів уладили ще т-ва: філія „Союзу Українок", т-во „Сокіл" і т-во „Каменярі".

У ДРОГОБИЧІ.

У доповненні вістки про листопадові роковини, які відсвяткувало дрогобицьке громадянство панахидою і святочною академією, подаємо, що на академії виголосив святочну промову пос. Ст Витвицький.

Мистці Митрополитові.

Напередодні вистави А.Н.У.М.

Вся Галицька Україна відсвяткувала ювілей Митрополита Андрея Шептицького. Брали участь у цьому святкуванні всі стани нашого громадянства. На цих святах відмічували ріжнородну діяльність Митрополита на ріжних ділянках нашого культурного життя, а зокрема підкреслювано його великі заслуги для українського мистецтва. І справді, заслуги Митрополита для українського мистецтва одні з найбільших його заслуг. Ні на одному полі нашого культурного життя при кінці XIX. ст. ніяка ділянка не лежала таким облогом, як мистецька. Кращі мистецькі сили покидали свій нарід, бо не могли знайти серед своїх ні підтримки ні зрозуміння для своєї праці. Ніхто з наших визначних і заможніших людей бодай трохи не цікавився мистецькими справами.

Багато митрополитів мала Галицька Земля, — та ніодин в них так щиро не цікавився мистецькими справами та ніодин з них не віддав мистецтву стільки сил і стільки реальної підтримки, що Митрополит Андрей Шептицький.

На початку XX. століття починає наш мистецький пустар заселюватись щораз то новими мистецькими талантами, що їх умів вишукувати Митрополит, підтримати, заохотити і зготовити для їх розвитку і діяльности пригожі обставини. Якби ми хотіли назвати всіх мистців, що користали з його щедрости, — вийшов би з того довгий реєстр. І хоч не все, як показало життя, і не всі з цих мистців оправдали покладені на них надії — то ці три мистці, які займають перше місце в нашім мистецтві, (Бойчук, Сосенко, Новаківський) вистарчають за інших.

Роля мистецького мецената — дуже важка. Треба мати широко відкрите серце, а не тільки кишеню, щоб не зневіритись серед прикрим досвідом заведених надій і химерами мистців. Та це одночасно одна з найшляхотніших роль. Колиж узяти під увагу, що до недавна цю ролю сповняв Митрополит один одинокий серед нашого громадянства і до нині сповняє її з постійною послідовністю — то це кидає новий жмут світла на особу великої людини.

Окреме місце в нашому мистецтві займає Митрополит як основник Національного Музею. Тут його зацікавлення мистецькими справами не обмежується лише до живої сучасности, а обіймає і минуле українського мистецтва. Вратувати для української культури мистецький дорібок давніх віків і дати тверду основу під розвиток будуччини мистецтва — це те превелике завдання вже завсіди буде сповняти Національний Музей і всі інші наші музеї, що починають успішно розвиватись, створені до життя бистрим розвитком і силою діяння нагромаджених скарбів Нац. Музею. Своїми скарбами цей музей служить не лише науці і загально-освітній меті, бо подає наглядно [illegible] дорібок минувшини, але і кожному культурний дорібок минувшини, але і побуджує до нової мистецької творчости. Всі наші мистці візантійської школи з Бойчуком і Холодним, творцем поліхромії каплиці Духовної Семинарії, як головними представниками цієї школи — виросли і виховались на зборах Нац. Музею.

Про вартість Нац. Музею для нашої культури хай говорять слова з одної [illegible]

З недолі українського вчительства.

Лист до Редакції.

Прошу не відмовити мені уміщення у Вашім щоденнику отсього письма з далекого місця мого заточення:

Декретом Міністерства Освіти з дня 19. липня 1936 р. № В.Р.—10977/36 перенесли мене для добра школи з Ясьонки повіту коросненського до Богушина повіту плонського, у воєвідстві варшавськім. В цей спосіб розлучили мене з родиною, бо дружина моя, учителька, залишилася в Ясьонці враз з дітьми. Маю четверо дітей, з яких два сини ходять до середніх шкіл поза домом і два ходять до вселюдних шкіл. Віддалення моє від родини — 626 км. Перед самим виїздом на нове службове місце, в серпні ц. р., зломив я праву руку і напів вилічений мусів у жовтні їхати до праці. Тут опинився я серед незнаного мені окруження сам, як палець, у чотирьох стінах шкільного будинку зі своїми думками. Жінка в Ясьонці терпить душевно, а мені не буде навіть кому подати шклянки води на випадок хороби. Мало того. Я позбавлений того, до чого кожна людина має право в католицькій державі: я позбавлений релігійної потіхи, я не маю де виконувати своїх релігійних практик. І щоб я принайменше знав, за що терплю, то булоб мені лекше. Без сумніву я впав жертвою якогось доносу, доносу безпідставного, бо, живучи в чисто польськім селі, не міг я хіба робити нічого протидержавного. Місцева людність, я думаю, що й школярі, дивляться на мене, як на злочинця, мовляв: мусів він дуже провинитися, коли його аж так далеко заслали!

Про матеріяльні справи не хочу й говорити. Є це для мене й родини майже руїна. Вистане, коли скажу, що сама подорож до Шкільного Інспекторату в Серпцу, що її відбув я в серпні ц. р., щоб зголоситись до служби, потягнула за собою 60 зол. коштів, яких мені ніхто не зверне. Відвідини родини будуть мене коштувати коло 45 зол., так, що випадає взагалі родини не відвідувати, тільки гроші, призначені на подорож, вислати родині, а самому святкувати в чотирьох стінах.

Дня 23. вересня ц. р. вніс я просьбу до Міністерства Освіти, щоб повернули мене на давнє службове місце. Але досі не маю відповіди.

Іван Патроник, управитель школи в Богушині, повіт Плоньск, почта Червіньск н. Вислою, воєв. варшавське.

кращі слова, які знав, повідомив її про це. Дівчина вдячно усміхнулась і сказала сумно:

— Со соррі, дір бой... Дуже мені прикро, дорогенький хлопчику. Гарне життя не може тягнутись вічно... Я гадаю, що ти не забудеш мене у Відні.

Томас був у розпуці:

— Якто, то ми ніколи більше не побачимось? Це неможливе. Яж кохаю тебе. „Ай льоф ю".

Пеґґі погладила його по лиці:

— Я тебе теж, Том... Ти страшенне любий хлопець.

•

Коли прийшли останні дні відпустки, Томас ходив як строєний і курив одну папіроску за другою.

— Ти щось дуже блідий! — сказала Пеґґі — мусиш узяти себе в руки. Я тебе відвідаю у Відні.

І пішли на прохід.

Прийшов останній вечір. Вони вернулись з гарного, поетичного проходу по Гайд Парку. Томас знову відвів Пеґґі до її дверей, згідно з принятою ним звичкою останніх тижнів.

— Добраніч!

Зовсім так само, як досі. Тільки Пеґґі на цей раз заворушилась і сказала до Томаса зовсім ніжно:

— А може ти хотів би ще випити чай у мене?

•

Томас вернувся до Відня не по шести тижнях, а ще три місяці пізніше. Так довго тяглось слідство у справі „Чорної кітки", у кімнаті якої переловила його поліція. Його посадили до вязниці, обвинувачуючи у співучасти і він мусів довго доказувати свою невинність. Зате, коли вернувся до Відня — володів свобідно англійською мовою.

Перекл. в. г.

...ора львів. університету і мистця Л. Хвістека: „Нікому не приходить на думку, що у Львові можна жити великим мистецтвом, можна переживати найвищі зворушення, не менші від тих, що їх дає Лювр і Фльоренція. Вистарчить вибратися до українського Національного Музею при вул. Мохнацького. Про цей музей довідався я від віденського професора Манґера. Він був думки, що цей музей є майже одинокою річю, що її варто побачити у Львові. Отже пішов я туди і зазнав найвищого захоплення і містерського упоєння. Ікони червоні, золоті і чорні. Гармонії наркотизуючі наче опій. Годі заводо... над зворушенням, а огортає мене несамовита жага і туга“.

Коли нині маємо широко вже розгорнене мистецьке життя, то все те виросло на тім підкладі, що його створив Митрополит своєю любовю до мистецтва, своєю щедрою допомогою численним мистцям, своєю фундацією Нац. Музею. Щоб відзначити вагу цієї діяльности Митрополита і висловити йому за це свою вдячність — мистецька організація А.Н.У.М. присвятила йому свою чергову виставу. Хай цей скромний, одначе щирий, вияв вдячности, на який в своїй убогості можуть здобутися наші мистці, стане свідоцтвом правдивої пошани для великого діяча українського мистецтва.

Д-р Михайло Драґан.

НОВИНКИ.

— **Футра жіночі і чоловічі та ріжного роду футряні шкірки** поручає по найнижчих цінах Фабрика футер „Хром“, Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 2719 24-?

— **Василь Ґресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, ІІ. сходи, І. поверх. 2618 20-20

— **„Вечір Стрілецької Пісні“** 12. листопада ц. р. в год. 8. вечір у салі Театру Ріжнородностей. Передпродажа білетів у Кооп „Пласт“ при вул. Руській ч. 3.

— **Справа мельдункових карток і писем до львівського магістрату.** На численні запити, звернені до Нар. Організації Українців м. Львова у справі мельдункових карток і писем до львівського магістрату відповідаємо та пригадуємо, що українці повинні і мають право згідно з законом з 31. липня 1923. р. виповнювати мельдункові картки та писати письма до львівського магістрату і його дільницевих урядів в українській мові та домагатися відповідей теж в українській мові. Коли цього українці не будуть робити, тоді наявно докажуть, що не боронять прав української мови. Як у львівському магістраті, так і в кожній дільниці м. Львова повинні бути також урядовці українці, які вмілиб читати по українськи й полагоджувалиб ріжні справи українців. Кожний українець, який вносить мельдункові картки виповнені по українськи, нехай візьме зі собою до дотичного магістратського уряду свідка, який може ствердити, чи урядовець приняв зголошення в українській мові і чи поводився чемно супроти сторони так, як це урядовець повинен робити. Про всякі надуживання чи нетакти урядовця слід повідомляти безпосередньо прези... магістрату м. Львова, а копії повідомлень вносити до канцелярії Нар.Орг. Українців м. Львова при вул. Підвалля ч. 7. ІІІ. — **Секретаріят Н. О.**

— **Інвестиційна позичка.** Нині відбулося тягнення 3-проц. інвестиційної позички другої емісії. Вильосували 1200 премій на заг. суму 1,897.500 зол. Позичку вильосовано так: 500.000 зол. — серія 18493 облігація 14, 100.000 зол. — серія 2369 облігація 14; 50.000 зол. — серія 10452 облігація 45; 10.000 зол. серія 10011 обл. 47, серія 5039 облігація22, серія 17767 обл. 15, серія 4244 обл. 44, серія 598 обл. 29.

— **Новий польський щоденник у Львові.** Появилося 1-ше число нового польського щоденника у Львові з датою 3-го листопада ц. р. п. н. „Правда Народова“, орган „незалежної суспільної думки“. Видавцем і відп. редактором є Юзеф Земковський. Часопис „Правда Народова“ друкується в друкарні Яськова.

— **Марки на „зимову поміч“.** Комітет вимової помочі видає спеціяльні марки на зимову поміч для безробітних. Поштові уряди продаватимуть ті марки на терені цілої держави по 5 і 10 сотиків. Продажа цих марок залежатиме від доброї волі покупців. Устійнено деякі норми в справі продажі цих марок. При поручених посилках, поштових і чекових переказах до 50 зол. — марка за 5 сотиків, при вартісних листах, переказах і чеках більших як на 50 зол. — 10 сот., більших, як на 100 зол. — 20 сот. Також залізнича влада погодилась продавати марки по 10 сотиків, як додаток до кожного білету.

— **Фальшиві 50-золотові банкноти.** Банк Польський повідомляє, що в останніх днях придержано фальсифікат 50-золотового банкноту з датою 1. вересня 1929. р. Є це III. тип, відміна I. Фальсифікат виконаний на звичайнім папері, мягкім, зі сіткою, що імітує рипс, витисненою механічно на протилежній стороні банкноту. Натомісць папір із правдивих банкнотів є доволі штивний і рипсований. Водний знак із малюнком короля Баторія, числом „50“ і скороченням „зл“ є механічно витиснений на передній стороні. Цей знак, хоч слабший, як в оригіналі, є дуже добре підроблений. Всі інші рисунки на передній і протилежній сторінці є менше виразні. Зокрема менше виразні є орнаменти селединових рямок банкноту. Всі написи доволі бліді і визначуються менше інтенсивно. Підписи ясніші, як в оригіналі. Нумерація зроблена яснішою фарбою а розставлення чисел нерівномірне. Характеристичною рисою фальсифікату є довжінь рисунків на передній і протилежній стороні 131 мм. Оригінальний рисунок має тільки 127 мм. Цю ріжницю вирівнює вужчий білий пасок із водним знаком. На перший погляд важко пізнати фальсифікат, який можна продукувати у великих скількостях.

— **Провокаційна поведінка залізничих кондукторів.** У той час, коли в Польщі голодує майже пів міліона безробітних, коли залізниці працюють з дефіцитом, на деяких залізничих лініях панують дивні відносини, що ніяк не можуть заохотити нашу суспільність до вживання такого засобу комунікації, як залізниця, ані не оправдують того, чому на залізничих посадах сидять люди, що до праці не надаються. Йде про деяких кондукторів, що свої шовіністичні „запенди“ випробовують на пасажирах. На такі атаки польського „патріотизму“ наражені наші ученики і робітники, що їздять ранними поїздами до школи чи до праці. Про такий випадок оповідав нам сьогодні один з пасажирів, який звернувся до кондуктора поїзду ч. 212 на лінії Підбірці-Львів з чемним запитом в українській мові. На свій запит дістав відповідь кондуктора: „Ґадай до лямпи, ти батяру“. Цей випадок не є відокремлений. Дуже часто кондуктори на цій лінії, почувши українську мову, насміхаються з пасажирів або дозволять собі на такі вислови, як: „Замкнїй джві, хаме“. Пасажири звертаються з зажаленням до урядовця руху, але він каже, що то не його справа. Та бувають ще більші куріози: ображений пасажир пробує опамятати кондуктора і зверне йому увагу. Тоді кондуктор кличе поліцая, який робить протокол та у висліді ображеного кондуктором пасажира карають ще гривною або арештом! Це не голословна балачка, і все це можна потвердити свідками. Можеб Дирекція Залізниць припинила вже нарешті ті нездорові відносини на залізницях і покарала винних. Пасажир на залізниці — це клієнт, з якого кондуктор жиє. Треба, щоб кондуктори знали, що табака для носа, а ніколи інакше.

— **Перервана комунікація під Пістинем.** На деревлянім мості на ріці Пістинці під Пістинем пов. Косів заломалися чотири бальки у хвилині, як мостом переїздив автобус П.К.П. Комунікація між Косовом, Пістинем і Коломиєю перервана. Подорожні, що їдуть автобусом, пересідають біля мосту на другий автобус. Фіри переїжджають ріку в брід.

— **Ґімназія гніздом розпусти й комунізму.** Населення Білостоку складається в 75 прц. з жидів. Місто мало ґімназію, що до неї очевидно ходили головно жиди й жидівки. Виявилось, що ця ґімназія була справжнім гніздом розпусти й комунізму. Ґімназійна молодь заснувала собі „товариство вільної любови“ і переводила ідеї цього товариства практично в життя. Наслідки вільної любови були такі, що пять ґімназисток стало матерями, а батьками дітей були ґімназисти. Одна ґімназистка Корнеля Швіц втопилася. Поліція викрила багато комуністичної літератури. Така діяльність ґімназії довела до того, що її розвязали.

— **В дні 30. жовтня ц. р.** відбулося в ПКО шесте прилюдне преміювання книжечок на ощадностеві вкладки преміювані IIII. серії. В преміюванні брали участь книжечки, що на них зложено всі вкладки за минулий квартал в часі до 2. жовтня

Виклади Товариства Українських Кооператорів у Львові.

Виклади на економічні й кооперативні теми, що їх улаштовує Товариство Українських Кооператорів у салі „Української Бесіди“ при вул. Рутовського 22, викликали зацікавлення серед працівників наших економічних установ і мають значну фреквенцію.

Дня 31. X. відбувся вступний виклад голови Т-ва інж. **Ю. Павликовського** до цілої серії викладів з історії кооперації на Вел. Україні, які він заповів зробити у зимових місяцях 1936-37 р. Прелеґент познайомив слухачів у загальних рисах з головними станами розвою кооперації на Україні від часу зродження цього руху в 60. роках минулого століття до часів української державности, підкреслюючи велику ролю, яку відограла кооперація в державному будівництві України. Подрібно над кожним періодом спиниться прелеґент у дальших своїх викладах.

Дня 3. XI. відбувся виклад редактора „Кооперативної Республики“ д-ра **К. Коберського** „Про плянову господарку“. Предметом розгляду були ріжні форми реґулювання народнього господарства державою, що так множаться від часу світової війни та під впливом господарського хаосу, викликаного крізою. Прелеґент виказав, що цей державний інтервенціоналізм часто переходить межі необхідного і вироджується в коштовне бюрократичне „плянування“, що обмежує свободу господарської діяльности населення і його добровільний розвиток праці. Кооперація також переводить плянову господарку, але робить це своєю методою, яка нікого нічого не коштує, а при тім не відбирає громадянам свободи діяльности, навпаки, збуджує самодіяльність найширших верств населення і підносить на вищий щабель його господарства. Тим кооперативне плянування стоїть вище, як т. зв. державна плянова господарка.

В пятницю 6. XI. відбудеться виклад дир. Р.С.У.К. сен. **О. Луцького** на тему „Кооперативний і приватницький світогляд“, що напевно збере багато слухачів з уваги на велику актуальність вибраної ним теми, бо цей виклад буде правдоподібно теоретичним освітленням проблеми взаємовідносин між українською кооперацією та українським приватницьким господарським світом.

Червоні про положення в Мадриді.

МАДРИД, 5. 11. ПАТ. Червоний уряд проголосив такий комунікат: В околиці Мадриду відбулись гарячі бої. **Наші війська мусіли евакувати Леханез, Алькоркон і Ґетафе.** Наше летунство бомбардувало ворожу артилерію, його обози і військові концентрації. Підчас повітряних боїв підпалено ворожі літаки, а 1 скинено. Вороже летунство дуже активне, літає над поодинокими дільницями Мадриду і Аранхуезу та над ріжними пунктами в Сієрра. В околиці Сомосієрра відбулись сильні артилерійські бої. Урядові війська відбили сильний ворожий наступ над Ґвадарамою.

Арештування німецького шпигуна.

ПАРИЖ, 5. 11. ПАТ. З Перпінян повідомляють, що французька жандармерія арештувала на французько-еспанськім кордоні німецького громадянина Шумана у хвилині, коли він робив знимки стратеґічних пунктів і залізничих ліній. Шумана перевезли до Монпеліер, де переслухали його старшини 2. відділу міністерства війни. Відтак перевезли Шумана до Марсилії.

1936. Премії по 1000 зол. впали на чч. 175115, 183912, 196243, 206201, 212525. Премії по 500 зол. впали на чч.: 151952, 154501, 155694, 160183, 161378, 162631, 163892, 163585, 171862, 176056, 179233, 182102, 189315, 199553, 201919, 202200, 203157, 209485, 211233, 221705, 225982, 227467, 239808, 240703, 245295, 250813. Премії по 250 зол. впали на чч 150120, 152088, 152341, 153245, 153327, 154291, 154668, 155752 158515, 158669, 160054, 160538, 162347, 165126, 166759, 169.030, 170.367, 171185, 172150, 172374, 172437, 172753, 173500, 174318, 174717, 179083, 179165, 183598, 183903, 187479, 189675, 189901, 190284, 191336, 194518, 194774, 195283, 195979, 196137, 196536, 197483, 202723, 205259, 206860, 209585, 210598, 211069, 213078, 213431, 213818, 214054, 217589, 219559, 221292, 221488, 221680, 223965, 224236, 225172, 228560, 231232, 231686, 234411, 237860, 239385, 240607, 243521, 243796, 247159, 247397, 247880, 249810 250426. Крім того вильосовано 245 премій 100-золотових. Удруге впали премії на такі книжечки: 250 зол. на чч.: 175725 і 192884. 100 зол на чч.: 162421, 181378, 187286, 188611. Загально було 355 премій на збірну квоту 61.650 зол. Про вильосовані премії повідомляють власників книжочок листовно. Треба відмітити, що засадою ощадностевих вкладок преміюваних III. серії є постійний зріст числа премій в міру зросту вкладів на книжечку. По одержанні премій книжечки не тратять своєї вартости, але дальше беруть участь в дальших преміюваннях, під умовиною точного вплачування дальших вкладок. Книжечки III. серії, що на них впали премії в попереднім преміюванні й ніхто не підняв: 250 зол. чч. 210695; зол. 100 на чч.: 162818, 226446, 234188, 235636.

— **Подвійне життя гімназистів.** При вул. Потоцького винаймили перед кількома місяцями 4 гімназисти окрему кімнату т. зв. „кавалерку“, щоб, як казали, могли спокійно разом учитися. Господині виказалися сфальшованими шкільними легітимаціями. Головний герой цієї історії представився як Юрій Бреда. По кількох тижнях виявилось, що всі чотири майже не ходили до школи, зате цілими днями пересиджували на „кавалерці“, очевидно не самі. Кошти гулящого життя покривав один із учнів, що вкрав свому батькові ощадности: золоті доляри й австрійські монети та виміняв їх на золоті поль. Вартість украдених грошей більша як 5.000 зол. Колиж гільтаям почінала горіти земля під ногами, головний провідник Ян Баран утік, купивши собі передтим мотоцикль, фотографічний апарат, цивільний одяг і т. д. Поліція почала пошукувати на прохання батька марнотравного сина і вкінці зловила його в Гнезні, куди він поїхав у гостину до своєї „приятельки“. Дирекція гімназії викинула цілу чвірку зі школи.

— **Львівська хроніка.** До помешкання Леона Сегаля (Провіянтова 3) вломилися невідомі злочинці і вкрали два куфри та дорогоцінности вартости 17000 зол. — До пивниці Людвика Тарчиського (Власна Стріха 33) вломилися злодії і вкрали кільканацять курей. Поліція придержала Мартина Шкрабка і Михайла Поповняка зі Зубри та заквестіонувала в них кілька курей. — Поліція арештувала Павлину Петерман, акушерку замешкалу при вул. Жовківській 162 під закидом недозволених заходів на 28-літній Павлині Курило, жінці столяра (Квітова 5). Курилова померла в наслідок внутрішніх комплікацій у помешканні Петерманової. — З камяниці Малопольського Рільничого Товариства (вул. Коперника 20) украли вчорашньої ночі невідомі злодії ринву вартости 50 зол. — Людвика Пасічник (вул. Голуфка 11) програла вчора в суді процес, що його вела зі своїм приятелем. Огірчена вислідом розправи побила свого противника на судовім коридорі так сильно, що він упав на долівку. Вона сама втікла. Очевидно, що придержала її пізніше поліція, списала з нею протокол.

— **Пожежа в Бучачі.** В Бучачі вибухла пожежа в домі Банаха на передмісті За замком. Вогонь перекинувся на сусідні будинки. Два доми і 10 госп. будинків згоріло разом із живим і мертвим інвентарем. Пожежу вгасила пожежна сторожа.

— **Краєва хроніка.** В Розтоках пов. Косів стрінула поліційна стежа оподалік кордонної лінії 4 підозрілих людей. Побачивши поліцію всі чотири почали втікати. Поліція придержала одного з них Івана Грималюка з Річки під Косовом. Виявилося, що втікачі були пачкарями, що перепачковували румунську горівку. — Окружний суд на виїздовій сесії в Сколім засудив на 4 р. вязниці Федора Середника, обвинуваченого за вбивство свого шурина Михайла Витвицького зі Сколього. — В Стрию вмерла з голоду на вулиці жебрачка невідомого прізвища.

— **Протижидівські заворушення в Замброві.** В Замброві пов. Ломжа відбувався ярмарок. Вже від самого ранку почали збіратись групи молоді узброєної в палиці, які домагались, щоб жиди покинули лавки й будки. Затим жиди спакували товарі, товпа напала на них і почала грабити частину товарів. В багатьох жидівських мешканнях і крамницях повибивали вікна. Здемолювали також крамницю Й. Левінської й знищили багато товарів. З Ломжі приїхали скріплені поліційні відділи, привернули лад і арештували кількох справників заворушень.

— **Новий летунський рекорд.** Совітський летун Михайло Алексієв осягнув на двомоторовім апараті Ант. 40 висоти 12.695 м. з обтяженням одної тони і побив міжнародній рекорд на 594 м. Попередній рекорд здобув був також совітський летун.

— **Буревій і заметіль у Сх. Сибірі.** З Хабаровська повідомляють, що в районі Зеї шаліла оноді незвичайно сильна снігова заметіль. Температура сильно впала і в ночі з 1. на 2. ц. м. мороз доходив до —30 ст., а сніг до 1 м. висоти.

— **Нова „Міс Европа“.** На конкурсі красунь у Туніс вибрали королевою краси Европи еспанську красуню, що здобула була теж назву „міс Каталонії“. Вона репрезентує на конкурсі республіканську Еспанію. Після неї найбільше голосів дістала „міс Мадярщина“.

— **Мельодійні подушки в американських залізницях.** Американські підприємці придумують ріжні прилади, що уприємнювалиб подорож американським багачам та робилиб її найвигіднішою. В останніх часах запроектовано на американських залізницях знову новинку, і саме ньюйорські інженери намагаються ввести новий винахід — „мельодійну подушку“. В такій подушці є один малий отвір, що сповнює ролю фігури-голосника і другий, получений проводом із радієвою кабіною поїзду. В тій хвилі, коли хтось покладе голову на подушку, голосник лучиться автоматично з радієвою централею. Той, хто лежить на подушці чує пісні, танці, фокстроти у притишеній динаміці. Дирекції залізниць хочуть завести цю новість, однак під умовиною, що мельодійні подушки не будуть перешкоджувати підчас сну і, що будуть одні особові.

— **Королівське авто.** Румунський король Кароль, що перебував у Празі, уживав до їзди по місті спеціяльного панцирного авта, що його віддала до диспозиції короля чехословацька влада. Ціла каросерія складається із сталевих плиток. Переднє і бічні шкла зроблені з матеріялу, що його кулі не пробивають. Крім того підніжжя автоматично складається, щоб ніхто підчас їзди не міг ускочити до авта. Зверху нічим не ріжниться від інших авт, що їздять по місті.

— **Самовбивство за довг.** В токійськім окружнім суді відбулась цікава розправа за намову до самовбивства. Самовбивник на імя Ванатабіє мав 26 літ і задумав заложити собі підприємство. Тому позичив собі у своєї замужньої сестри 2.000 ен, та приобіцяв заплатити довг з відсотками. Одначе підприємство не вдалось і він стратив всі гроші. Коли сестра почала домагатись звороту своїх грошей, Ванатабіє запропонував їй, що він покінчить самовбивством тільки тому, щоб сестра могла дістати свої гроші. Його пропозицію приняли. Ванатабіє обезпечив своє життя на 50.000 ен. а сестра заплатила за нього першу вкладку. По довгих вагуваннях Ванатабіє на рішуче домагання сестри і її чоловіка на їх очах випив отруту і вмер. Одначе ціла історія виявилась і справа опинилась у суді.

— **Удар обцаса** до твердого бруку мусить бути злагіднений, бо у противному випадку нищимо обуву і здоровля. На обцасах Берсон Спорт хід стає елястичний.

—o—

З концертової салі.

ПЕРШИЙ КОНЦЕРТ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Ніхто й не подумав би, що модні сьогодні проблеми расизму зависнуть на долі... першого фільгармонічного концерту у Львові. Але й таке буває! Група членів орхестри Фільгармонії одної „раси“ чи віроісповідання, веде війну проти більшости другої раси — і не забажала з ними співпрацювати (хоча й товаришували всі вони досі добрих один чи два десятки літ!). Наслідок такий: на згаданому концерті треба було заступити цю „збунтовану“ групу іншою, слабшою (бо сильнішої у Львові нема) — ну, а все решта не трудно догадатись. Неможливо скрипалів контрабаси не достроєні і не зіграні тромбони, брак соковитого звуку у скрипках і т. д. — все те не вийшло на користь виконуваних творів. Диригент д-р Адам Солтис старався як міг, усе зрівноважити, — але нек Геркулес... Всеж знаючи „кулиси“ цього концерту, його переведення диригентом Солтисом заслуговує на велике признання, тимпаче, що програма була складна і часом і дуже складна.

Брукнера IV. Симфонія називається „романтичною“ — з огляду на свої настроєві теми в першій частині і з огляду на шуманівсько-брамсівський настрій другої частини, врешті всю атмосферу у сценах полювання і ліса у третій. У цілости — поважний правдивий твір, — а те, що його довжину треба скорочувати, у другій та останній частині — пояснюється питоменностями Брукнера і його доби. Закид довжини та одноманітности можна теж зробити і „Еленові на маскараді“ Карловича. Твір цього заслуженого композитора починається цікаво, з напруженням, а кінчиться нудно і незрозуміло. Що значить відчуття міри, це ми почули у Равеля „Еспанській рапсодії“, в якій багато інвенції творця та його „еспріт“ складаються на прегарний дивний „фаєрверк“. Очевидно, інакше цей твір звучить, коли можна би слухати й інакше він звучить, коли усі дуті інструменти (вальторни!) з частотою і пп. у струнній групі — були грали всі ноти своєї партії у 4-ій частині...

Солістом концерту був флетист Калімпос — чудовий репрезентант свого інструменту. Його сила — в динаміці звуку, головно у пінах. Висока музична культура і цілком небуденна техніка на цьому інструменті зробили його виступ правдивою атракцією вечора.

—o—

ЗА ПРИКЛАДОМ МАГОМЕТА.

Хоча Магомет був без сумніву великим пророком, одначе при всіх своїх зусиллях не міг примусити гори, щоб підійшла до нього. Як людина розумна і надхнена завчасу зрікся він своєї амбіції і сам прийшов до гори, осягнувши в цей простий і неохибний спосіб свою мету.

Часто трапляється в житті, що вичікуємо приходу цієї казкової гори та віримо, що прийде вона до нас, без жадних з нашого боку заходів. Здається нам, що вже сама добра охота повинна вистачити за вчинок. Найчастіше зустрічає нас прикре розчарування, ніщо само із себе не твориться, ніщо довкола нас не зміняється.

Щойно коли за прикладом Магомета позбудемося безпідставної надії, коли узброїмось у відповідну енергію у ділах, тоді можемо надіятись, що „щось“ зміниться, що наші зусилля принесуть бажані овочі.

Проклинатиж тільки злі часи і жалітись на безробіття і так наніщо не придається; злі часи будуть і надальше, а люди мусілиб безцільно шукати способу, як запрацювати на кусок хліба — гора стоялаб на місці. І тому правильно поступають ті, що шукають способу, щоб добути засоби, які не тільки їх самих звільнять від журби і клопотів, але дадуть змогу творитись новим або підсилити вже істнуючі варстати праці, іншими словами — самі, за прикладом Магомета, підходять до гори.

Одним із цих способів і то чи не найлекшим є гра на Державній Льотерії. Хто має льос до другої кляси трицятьсемої Льотерії, той може з надією глядіти у будуче, з вірою, що до нього прийде щастя.

Тягнення починається 19. ц. м.

З театру.

І. Котляревський—М. Лисенко: „НАТАЛКА ПОЛТАВКА“ — оперета в 3 діях.

„Наталка Полтавка“ — справді невміруща оперета з нашого побуту, яка тісно звязана з „Запорожцем за Дунаєм“ і „Грицем“. Простота відчувань і почувань у ній, примітивність цілої дії викликує у нас супокій і безпосередню усмішку, а то і зворушення. Її нескладність приманює глядача. І тому признаємо щасливою думкою, що Кооператива „Український Театр“ у Львові зважилася дати „Наталку Полтавку“, продовжуючи тим самим започатковану вже в минулому році „Запорожцем за Дунаєм“ думку вистав нашого музично-побутового репертуару у зразковому виконанні. Доказ — саля великого міського театру виповнена по береги і справді святочно премієровий настрій серед глядачів, включаючи сюди й елеґантні сукні пань. А скільки людей не пішло, бо не стало білетів та скільки з цього приводу невдоволення і гніву!

Обсада роль, із малими застереженнями, просто бездоганна. Як у минулому році у „Запорожці“ так і цим разом, серед виконавців у першу чергу мусимо підкреслити креацію пані **Марії Сокіл** у наголовній ролі. Вона, своєю акторською і музичною культурою, гармонійно єднала смуток, одчай із вибухами радости і щастя. І її голос у кожній пісні, зосереджений і теплий, звучав чисто, мельодійно і зворушливо. Пані **Леся Кривіцька** (Терпелиха) провела свою ролю продумано, так, що годі собі уявити кращої Терпелихи. Як режисерка вистави, вона вивязалася зі свого завдання знаменито: на сцені відбувалось усе акуратно і, що найважніше, з темпом, не нудно. **Петро Сорока** (Возний) інтеліґентною, простудійованою грою дав нам тип змиршавілого, сільського чиновничка, з штучно-патетичним голосом, достосованим до штучної макаронічної мови, зманіженого поведінкою сільського кацика. **Іван Романовський** (Виборний) добре передав ширину вдачі, хоч може декуди й надто бурлаковато, сільського господаря, урядовця, хитруна. Всетаки помітний у нього поступ — головно у свободі передачі прози — у партіях цього репертуару. Всі свої співочі точки виконував він пластично, зі смаком, своїм симпатичним, як завсіди, гарно заокругленим голосом. **Василь Тисяк** (Петро) мав тяжке завдання з уваги на зовнішні дані, що не зовсім відповідають вимогам, що їх ставить публика до сценічного любовника. Зате своїм мягким мельодійним голосом і гарними та приємними піянами та прозовою дикцією надолужував трохи неповоротну гру. У В. Тисяка видно було зусилля достосуватись до побутової партії. Його одяг — як на бурлаку — був надто чепурний. Зрештою, українська сцена не має взагалі щастя до тенорів-амантів! **Андрій Поліщук** (Микола), який виступив у нас уперше, був у своїй ролі сільського сироти, бурлаки, безжурного добряги, справді „ревеляцією“. Своєю наскрізь природною, безжурною грою він оживив усю третю дію, дарма, що слід перестерегти того молодого талановитого адепта сцени перед шаржем. Його соковитий, ясної відтіні й гарного тембру та великого діяпазону баритон звучав знаменито.

Музичною частиною вистави кермував **Антін Рудницький** — і цим разом ініціятор, організатор і душа всієї дуже добре вдалої імпрези. Орхестра Львівської Фільгармонії і членів Інституту ім. М. Лисенка виконала бездоганно — зрештою неважке — завдання.

Нова інструментація „Наталки-Полтавки“ **Василя Безкоровайного** не внесла нічого нового, хоча може вона надто одноманітна, а часами в деяких місцях (увертюра) може й різка.

Підсумовуючи всі враження вистави „Наталки-Полтавки“ можемо признати її високий і небуденний рівень та висловити побажання ще дещо з подібного репертуару побачити на сцені Великого Театру у подібному виконанні.

М. Островерха.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Отворення бурси ім. С. Петлюри в Перемишлі. Дня 18. м. м. в год. 10.30 рано о. Павло Пащевський, військовий протопресвітер кол. армії УНР., посвятив новопобудовану бурсу ім. С. Петлюри для дітей емігрантів у Перемишлі. Будинок прикрашено національними прапорами, зеленю та цвітами. На це свято приїхали представники української еміграції з Варшави з головою М. Ковальським, представниця Союзу Українок-Емігранток у Варшаві, українських емігрантів з Лодзі, Каліша, Ченстохови, українського мандрівного театру з Виленщини і т. д. На посвячення бурси прийшло теж численно українське перемиське громадянство і представники багатьох українських установ. А між ними українські діти: малі, здорові, веселі питомці бурси. По посвяченні промовляли: о. Пащевський, голова Союзу Українських Емігрантів М. Ковальський з Варшави, д-р Загайкевич від українського громадянства м. Перемишля, ген. Безручкова від Союзу Українок у Варшаві, п. Марченко від Рідної Школи на еміграції, полк. Наглибіда від української політичної еміграції в Лодзі, представник українського мандрівного театру з Виленщини п. Обідзінський і малий питомець бурси В. Буткевич. З черги п. М. Прасіцький відчитав кількадесять писемних привітів з краю та зза кордону від установ і приватних осіб. На закінчення промовляв опікун бурси і голова комітету Петро Шкурат. Це гарне свято закінчилося відспіванням нац. гимну. В год. 6. вечором відбулася в салі бурси спільна вечера, закінчена щирою гутіркою.

ТУРЧАНЩИНА.

Кооперативне свято в Ісаях. В неділю 1. ц. м. уладила кооператива „Єдність“ в Ісаях кооперативне свято, яке пройшло з гарним успіхом. У святі взяли участь теж численні делегації сусідніх кооператив, а саме з Ластівок, Сапдиків, Ясінки Масьової та Явори. По відправленні панахиди за померших членів кооперативи відбулася у великій салі кооперативного дому святочна академія, яку започаткував вступним словом парох І. Криса. На дальшу програму академії склалися: 6 пісень, які відспівав мішаний хор під управою І. Сокирки; 4 деклямації, реферат про кооперацію д-ра Мирона Кондрата, голови КОК-у в Турці та аматорська вистава драми на 4 дії „Для ближніх“ Я. Косовського, що її відіграли селяни зі Свидника. Всі точки випали бездоганно та викликали загальне вдоволення. Настрій на академії бадьорий. Учасники закінчили свято відспіванням національного гимну і зі сильною вірою в розвиток кооперації розійшлися до дому.

РАДЕХІВЩИНА.

Ювилейне свято в честь Митроп. Шептицького в Сморжеві. Заходом місцевого пароха о. Осипа Мишака, п. Ярослава Сірка та п. Давида Івашука відбулося 25. м. м. ювилейне свято в честь Митроп. Шептицького. При великім здвизі народу відправив в год. 11-й о. сов. Н. Данилюк, парох Миколаєва в асисті о. М. Плешкевича, пароха Щурович як діякона і п. Яр. Сірка абс. Б. А. як піддіякона торжественну Службу Божу в намірені Ювилята. На Службі Божій співав гарно місцевий хор під управою дяка п. Василя Тимчака. По відспіванні Ювилятові й українському народові многоліттєвія — вірні ще довго заносили до Всевишнього щирі молитви в намірені свого Дорогого Архипастиря. Друга частина свята почалася в год. 3. попол. в гарно прибраній домівці чит. „Просвіти“ — святочною академією при численній участи селянства. По відспіванні місцевим хором архієрейської кантати Ярського-Січинського, яку присутні вислухали стоячи о. Мишак кізвав привитих до трикратного в честь Ювилята оклику „слава“ і відкрив академію. Реферат про заслуги Митрополита виголосив п. Яр. Сірко. Дальші точки Академії виповнили хорові продукції. („Сей День“ Д. Січинського, „Утоли Болізних“ Архангельського, „І свитає і смеркає“ Вахнянина, „Хваліте Господа“ Січинського та інші). Члени хорів зі Сморжева та Щурович виступали в гарних народніх строях. Могутнє враження зробила теж деклямація п. п. „Андрей на Київських горах“, що її віддеклямував п. Б. Мишак. Відчитанням телеграми з привітом Ювилята і відспіванням многоліттєвія злученими хорами та нац. гимну закінчено академію.

Сповніть громадянський обовязок супроти українських інвалідів!

Дайте поміч окалічілим воякам Українського Війська!

Спорт.

ТУРНІР ЧОТИРОХ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН.

Турнір, що відбудеться в суботу і неділю на площі Сокола-Батька цікавий тому, що крім України беруть у ньому ще 3 інші дружини майже невідомі нашій спортовій публиці. Нема сумніву, що є різниця класи між грою України й іншими дружинами, але певне і в Зорі, в Степі і в Лузі будемо мати змогу побачити повноварті́сних змагунів, бож відомо, що найкращі копуни виховуються саме по малих передміських клюбах. Україна виступить у повнім складі. Зоря, Степ і Луг також будуть старатися усіми силами добути як найкращий висліл.

Зокрема недільні змагання заповідаються доволі цікаво, бо стрічаються Луг із Степом, два амбітні противники, що недавно змагалися за мистецтво Ц-кляси. Зоря — молода, але амбітна дружина має у своїм складі кількох б. грачів України, напевно буде старатись добути якнайкорисніший вислід з Україною.

Годиться притім відмітити, що у Львові ще не було такої спортової імпрези, де змагались би 4 українські дружини за чашу. Чашу і срібні пляккети, що їх фундувала і виконала бронзівнича фірма Степана Фединського можна оглядати на вистаці Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка в Ринку.

Початок змагань у суботу в год. 12.30 попол., у неділю в год. 10.15 передпол. Ціни вступу дуже низькі, тому сподіємося, що ввесь спортовий Львів вирушить на площу Сокола-Батька, щоб оглядати ту цікаву імпрезу.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Ткачук: ЗОЛОТІ ДЗВІНКИ, нариси. Обгортка рисунку Св. Гординського. Львів, 1936. Стор. 80, ф. 8°.

Інж. І. Лучишин: ПРЯДЕННЯ ЛЬНУ І КОНОПЕЛЬ. Не продавайте за безцін прядива! Прядіть і продавайте пряжу! Сторінок 32, 16°. Бібліотека „Сільського Господаря“ ч. 136, Ціна 20 сотиків.

Появилася в бібліотеці „Сільського Господаря“ дуже цікава книжечка, яка виходить саме в пору для нашого селянства. Книжечка інж. І. Лучишина обговорює перерібку льну і конопель та не обмежується до того, щоб господиня дійшла до прядива, а подає всі дані про те, як прядиво треба прясти на пряжу. Лен і коноплі є тими рослинами, які в нашому селянському господарстві дають можливість селянським рукам найти багато праці, а багато праці у нас на селі — це новий дохід для нашого збіднілого селянина. Коли не будемо продавати прядива, а будемо прясти його на пряжу, то продамо дорожче селянські продукти і тимсамим збільшуємо дохідність селянських господарств. Отсе провідна гадка книжки інж. І. Лучишина, в якій описано докладно техніку прядення та подано способи прядення, а також подано всі числа пряжі, які тепер уживаються в торговлі і промислі. Книжечку інж. І. Лучишина повинна прочитати і витягнути з неї належну науку кожна господиня, яка хоче збільшити доходовість свого господарства, тому обовязком кожного народнього робітника, передовсім кооператора, агронома чи навіть культурно-освітнього діяча, є уможливити поширювання цієї потрібної книжки. Приступна ціна уможливить її купно кожному, а багато образків зробить її зміст зрозумілим навіть для тих, що не привикли багато читати.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів 1. листопада 1936. Р. V. Ч. 21. Зміст: Е. Яворський: 1-ший Листопад. — О. Д.: В рік по першому Українському Педагогічному Конгресі. — Борис Кудрик: З новіших видань творів Мих. Гайворонського. — Ст. Сірополко: Памяти Гр. Шерстюка. — Д. Коренець: 25-ліття Торговельної Школи Рідної Школи. — С. Русова: Десятилітний ювилей української реальної гімназії в Чехословаччині. — О. Барвінський: Моя робота на полі шкільного письменства 1870—1925 р. — М-р В. Калинович: Організація Доросту при Кружках Р. Ш. — З життя Рідної Школи. — Ріжні вісти.

СІВАЧ, часопис присвячений проповіди і катехизі. Львів, листопад 1936. Р. І. Ч. 3. Зміст: о. Д-р Й. Затворець: Літургійна проповідь. — о. П. Дзедзик: Через обнову проповідництва до обнови хр. життя. ІІІ. Ідеал проповідника. — о. Ом. Горчинський: Пропов. на XXIV. Нед. — о. Петро Дзедзик: Істор. розвій ідеї Католицької Акції (прод.). — о. А. Гаванлюк: Як повинна виглядати правильно збудована катехиза? о. П. Дз.: Катехизм для І. кл. 4-сел. шкіл (на листопад). — о. Ом. Горчинський: Пропов. на XXV. Нед. о. П. Дзедзик: Чи і як стосувати метод „школи праці“ при навчанні релігії? о. О. Годунько: Пропов. на пр. св. Арх. Мих. о. П. Дзедзик: Пропов. про суспільн. питання: Христос а робітництво (прод.). — Приклади до проповідей і ексорт. — о. П. Дзедзик: Примагільна проп. (Закінч. Старого Року). — У відповідь мудрагелям і недовіркам. — Матеріяли до проповідей і ексорт (про добру пресу). — Рецензії.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. проводом В. Блавацького.

ДОБРОМИЛЬ:
6. XI. Голгота.

ХИРІВ:
7. XI. Голгота.

НИЖАНКОВИЧІ:
8. XI. Голгота.

ПЕРЕМИШЛЬ: „Камо грядеши“.
9. XI. Вініцій і Лігія (І. частина).
10. XI. Смерть Нерона (ІІ. частина).
11. XI. Рожевий шлях.
12. XI. Голгота.

З Перемишля театр іде до Судової Вишні, Городка і Комарна.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ХОДОРІВ:
6. XI. Муж двох жінок.
7. XI. Інваліди.
9. XI. Німа теща.

З Ходорова іде театр до Жидачева.

Український Національний Хор під арт. проводом Д. Котка.

Варковичі: 6. XI.
Мірогоща: 7. XI.
Верба: 8. XI. і 9. XI.
Львів: 10. XI., год. 17.15 Радіо-концерт.
Глинськ: 11. XI.
Здолбунів: 12. XI. і 13. XI.
Квасилів. 14. XI.
Рівне: 15. XI. і 16. XI.

Великий Театр:

Пятниця, 6. XI. год. 7.30 веч. Премієра „Каваренька“.
Субота, 7. XI. год. 7.30 веч. „Каваренька“.

Ширіть наш часопис!

Кіна.

АПОЛЬО: „Герої Сибіру“.
АТЛЯНТИК: „Пан із міліонами“.
ВАНДА: „Розсміяні очі“, „Гроші“.
ҐРАЖИНА: „Відень шаліє“.
КАСІНО: „Ада, це не липює“.
КОПЕРНИК: „Блакитна парада“.
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці“.
МЕТРО: „Капітан Блуд“.
МІРАЖ: 1) „Фоліє Бержер“ із Мор. Шевальє. 2) Шерлі Темпль.
МУЗА: „Заглога“.
ПАКС: „Давид Коперфільд“ із Фреді Бартольомю.
ПАЛЯС: „Прокажена“.
ПАН: „Рітмайстер фон Верфен“.
РАЙ: „Княжна чардаша“ з Мартою Еґґерт.
СВІТ: „Ядзя“.
СТИЛЕВЕ: „Малий король“, ревія „Жінка, танок, спів“.
ТОН: „Робін Гуд із Ельдорадо“.
УТІХА: „Сестра Марта шпіон“, ревія „Зузаннині іменини“.
ХИМЕРА: „Король бурлески“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Японія“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 6. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Концерт ґітаристів, 17.30 Сопран, фортепіян, 19.20 Нові Вольфові пісні, Г. Дуган Барит., Ю. Пацак тенор, 20.00 Весела розривкова авд., **Братислава** (298,8) 19.10 Словацькі нар. пісні, 21.30 „Ночі в есп. городах“ 9 симф. імпресій Де Фаля, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 16.50 Смичк. квартет д-дур Франка, 19.20 Нар. пісні, 22.15 „Лицарський балет“ Шмельцера. **Париж** (1648) 14.15 Спів. рециталь, 17.00 Концерт квартету, 19.00 Словно-муз. авд. для жінок, 21.00 Спів, фортепіян, 21.45 „День і ніч“ ком. опера Лекока, **Білгород** (437,3) 17.20 Скрипка, 18.00, 22.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.30 Музика, 14.15 Легка музика, 20.10 Орх. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт, 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Діточі пісні, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 16.50 Солісти, хор, 18.00 Китиця давніх і нових мельодій, 19.00 Концерт на форт. і орхестру д-моль Брамса, 22.30 Пісні про дітей, 22.45 Соната на два форт. д-дур Моцарта, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.30 Сальон. музика, 19.00 Сольо на тароґато, 19.30 Опера, 22.30 Танк. музика, **Міляно** (368,6 11.30 Легка музика, 20.40 Скрипка, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Танкова музика, 20.40 „Зірка екрану“ оп. Вайнберґера.

Субота, 7. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.35 Хор, 18.00 Учімся нар. пісень, 19.15 Форт рециталь, 20.25 Цивіль і військ. розр. концерт, **Брно** (325,4) 17.40 Пісні, **Прага** (470,2) 18.15 Концерт селянського квартету, 20.15 Військ. орх., 21.00 Симфонія ч. 4. Шостаковича, **Париж** (1648) 14.15 Сп. рециталь, 17.00 Легка музика, 21.45 „Не жартувати з коханням“ ком. оп. Ж. Пієрне, до тексту Місета, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. мельодії, 17.50 Сп. рециталь, **Берлін** (356,7) 8.30 Легка музика, 15.30 Дівчата співають, 19.00 Романтична музика, 20.10 Айде оне Вайзе — вес. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.30 Авдиція для дітей, 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 19.00 Весела авдиція, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 16.00 Веселе пополудне для старших і молодших, 19.30 Беніяміно Джіґлі співає і говорить (звуковик), 19.40 Новелета д-дур Шумана, **Будапешт** (549,5) 11.30 Орх. концерт, 17.15 Танк. музика, 20.40 „Консуельо“ оп Рендана (фраґм.), **Рим** (420,8) 13.10 Розр. концерт, 21.10 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 6. листопада 1936.

6.30 Ранішній денник, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для старших дітей: У давньому місті, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Нар. мельодії польські, фр., есп., фінл., мадяр., австр., рос., 12.40 Пивниці до переховування овочів і городовини, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: Свято незалежности, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Музична казка з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Сальоновий квартет, 17.00 Фейлетон: У святинях Пекіну, 17.15 Концерт солістів: віольончеля, спів, форт., 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортовий порадник, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Відч.: Останній польський степ, 18.30 „Христя лісникiвна“, попурі з гр. пл., 18.40 Програмова скринька, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „Заздрість Свана“ фраґм. із пов. Марс. Пруста „У пошукуванні втраченого часу“, 19.20 Авд.: З піснею по краю, 19.45 Оперовий фраґмент, 20.00 Про інструменти симф. орх., 20.15 Карло Курпінський: „Лісничий з Козеницької пущі“ опера, 21.15 Вечірній денник, 21.25 Актуальна гутірка, 21.30 Оперткові мельодії з гр. пл., 22.00 Концерт смичк. квартету, 22.30 „Життя пузоніста Анзельма“ скеч, 22. 45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Субота, 7. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл. 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орхестра, 12.40 Рільнича скринька, 12.50 Полудневий денник, 14.30 „Червона шапочка“ опера для дітей, музика Цезара Куї, в опрацюванні М. Штербівни та Антона Рудницького, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Наша програма, 15.40 Ф. Суппе: „Пікова дама“, увертюра з гр. пл., 15.50 Огляд видань, 16.00 Танґа у вик. Ст. Вітаса з гр. пл., 16.15 Отворення нової радіостації з Вильна; промова, виленські композитори, спів, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Польські нар. танки, з гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Відч. про Тад. Косцюшка, 19.30 Концерт орх., 20.00 Нар. пісні з Виленщини, хор, музика, 20.30 Поетичні новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт фінляндської музики, Мірa Тальвік-Пальмґрен спів, Селім Пальмґрен фортепіян, 21.35 Легка музика з гр. пл., 22.00 Виленська Зазуля, 22.30 Танкова музика, орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельг. 89.73—89.30, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 288.00 — 286.30. Франки фр. 24.76 — 24.62, Франки швайцарські 122.40—121.60, Фунти анґл. 26.03—25.87, Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.50—17,00, Кор. дан. 116.19—115.35, Кор. норв. 130.78 — 129.80, Кор. шв. 134.28 — 133.30, Ліри італ. 25.40—24.80, Марки фінл. 11.49—11.00, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95—93, Марки нім срібні 122—115.

Акції.

Банк Польський 111, Цукор 31, Вугіль 16.25, Лільпоп 14.75, 14.50, Островець 31, Стараховичі 36.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 67.75, 2 ем. 67·75, 5 конв. 53.25. 52.25, 6 дол. 74. 4 прем. дол. 46.75, 7 стаб. 476.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ҐТКЗ. 41—44, 4 і пів прц. БҐК. 61—65, 4 прц. БҐК. 61—65.

Долярівка 46—48, 3 інвест. 1. ем. 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65.50—67.50.

Збіжжя.

Львів, 2 XI.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	23.25—23.75
Пшениця збор. червона	22.25—22.75
Пшениця біла	22.25—22·75
Пшениця зб.	21.50—22.00
Ячмінь броварняний	22·00—26.50
Ячмінь одн.	19.25—19.50
Гречка на мливо	18.50—18·75
Гречка паст.	17.75—18.00
Овес шт. I. незадощений	14·75—15.00
Овес шт. I. А легко задощ.	14·25—14·50
Овес шт. II. незадощений	14 25—14·50
Овес шт. II. А легко задощ.	13·50—13·75
Кукурудза кр.	16.00—16.50
Барабоя	3·75—4·25
Бобик	17·00—17·50
Гречка на мливо	21.50—22.00
Гречка паст.	17.00—17.50
Лен	40·50—41·50
Сімя конопляне	31·50—32 00
Ріпак озимий	45·00—46·00
Ріпак літний	39·00—40·00
Крупи гр.	40.00—41.00
Мука пшенична ст. ґат. I в.	40·00—40.25
Мука пшен. ст. ґат. I А	39.50—40.00
„ „ ґат. I Б	38·50—39.00
„ „ ґат. I Ц	37.00—37.50
„ „ ґат. I Д	35.00—35.50
„ „ ґат. II А	34·50—35.00
„ „ ґат. II Б	34.00—34·50
„ „ ґат. II Ц	33.75—34·25
„ „ ґат. II Д	32.50—33.00
„ „ ґат. II Е	30.00—31.00
„ „ ґат. II Ф	29.00—29.30
„ „ ґат. II Ґ	26.50—27.00
Мука пшенична паст.	15.75—16.25
Мука пшенич. разова до 95%	26.25—26·75
Мука житна витяг 0·30%	28·25—28·75
Мука житна ґат. I. 0·50%	27·25—27·75
Мука житна ґат. I. 0 65%	25·25—25·75
Мука житна ґат II. 50-65%	18·75—19·25
Мука житна разова 0·95%	19·25—19·75
Мука житна посеред. 65%	15·75—16·25

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 5. листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.		
1 без опакування	2.55	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.60	„
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет	2.60	„
1 л. молока	0.16	„
1 к. яєць	4.50	„

Тенденція на масло зниткова, на яйця та молоко сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 5. XI. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці. льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.80 кг. вгору	0.95	зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85	„
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.90	„

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Батьківського Кружка при Державній Гімназії з українською мовою навчання відбудуться дня 8. листопада в год. 10-ій в салі чайні. Просимо численно явитися. За Виділ: Ольга Левицька, судя Слиж. 3015

На викуп решти паїв Українського Городу складає через Адм. „Діла“ Березовський Микола, емер. державний лісничий у Станиславові 5.— зол. і кличе на таку саму квоту: 1. д-ра Ткачука Дмитра, лікаря в Яблонові к. Коломиї. 2. м-ра Барабаха Семена, аптикаря в Яблонові; 3. о. Бибика Володимира, завідателя парохії в Лючі; 4. Грицая Андрія, державного емерита в Березові Нижнім; 6. о. Павелчака Володимира, завідателя парохії в Текучі; 7. Колянковського Олександра, емер. начальника скарб. каси в Делятині; 8. Кадобянського Миколу, емер. директора табулі в Делятині; 9. Яніцького Станислава, емер. державного лісничого в Станиславові; 10. Сеника Івана, емер. управителя школи в Станиславові і 12. Петрицького Осипа, емер. управителя школи в Станиславові.